

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 7C/28/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120292192
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Uhrík
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2022:6120292192.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudcom Mgr. Tomášom Uhrikom v spore žalobkyne: M. M., XX.XX.XXXX, Q. XXX/XX, O. nad M., časť O., zast.: Advokátska kancelária JUDr. Martin Bránik, s.r.o., so sídlom Mlynská 1, Levice, IČO: 50412132, proti žalovanému: Nitriansky samosprávny kraj, so sídlom Rázusova 2915/2A, Nitra, IČO: 37861298, o zaplatenie 5.037,50 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému sa priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou doručenu Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 08.05.2020 žiadala, aby súd v upomínanom konaní vydal platobný rozkaz, ktorým zaviazže žalovaného žalobkyni zaplatiť sumu 5 037,50 eur, úrok z omeškania 5 % ročne zo sumy 5 037,50 eur od XX.XX.XXXX do zaplatenia a nahradiť trovy konania vo výške 761,72 eur. Žalobu odôvodnila skutočnosťou, že je výlučným vlastníkom parcely registra „E“, parcela č. XXX/X - orná pôda o výmere XX.XXX m², nachádzajúcej sa v k.ú P., na LV č. XXX (ďalej len „Nehnutelnosť“). Na Nehnutelnosti bola v 80. rokoch 20. storočia vybudovaná cesta XXX/XXXX P., pričom v rozsahu X.XXX m² je postavená na Nehnutelnosti, a to bez súhlasu žalobcu ako výlučného vlastníka. Rozsah vybudovania uvedenej cesty vyplýva z geometrického plánu č. XXX/XXXX, ktorý je prílohou znaleckého posudku č. XX/XXXX. Žalobca listom zo dňa 20.11.2017 podal Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „VÚC NR“) žiadosť o majetkové vysporiadanie. Žalobcovi bola dňa 23.03.2018 doručená odpoveď VÚC NR zo dňa 14.03.2018 k predmetnej žiadosti, v ktorej žalobcovi bolo oznámené, že žiadosti na majetkové vysporiadanie pozemkov zastavaných cestou XXX/XXXX P., nie je možné vyhovieť, a to s odkazom na § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z., podľa ktorého vzniklo v prospech vlastníka stavby vecné bremeno vo verejnom záujme k pozemku pod stavbami (ďalej len „ZoMÚ“). Žalobca nestotožňujúc sa s právnym názorom a vybavením veci poslal VÚC NR svoje vyjadrenie zo dňa 06.07.2018, na ktoré dostal neurčitú odpoveď, že samosprávny kraj nedisponuje finančnými prostriedkami, ale žalobcom uplatňovaný nárok bude predložený do najbližšej porady vedenia VÚC NR. Do dnešného dňa žalobcovi nebola daná žiadna relevantná odpoveď smerujúca k odškodneniu žalobcu a žalovaný nevykonal žiadnu pozemkovú úpravu, ktorá by riešila uvedený stav a ani neposkytol žalobcovi žiadnu peňažnú náhradu za užívanie Nehnutelnosti po XX.XX.XXXX. Žalobca má za to, že od XX.XX.XXXX žalovaný hrubým spôsobom porušuje ústavné práva žalobcu vlastníť majetok podľa § 20 ods. 1 Ústavy, keď na jednej strane bezodplatne užíva Nehnutelnosť a na strane druhej si neplní zákonnú kompetenciu - uskutočniť majetkovoprávne vysporiadania spôsobmi uvedenými v ZoMÚ. Súčasne odmieta uhradiť žalobcovi akúkoľvek odplatu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva formou vecného bremena zriadeného výlučne v prospech žalovaného. Žalobca si preto v tomto konaní uplatňuje svoj nárok na zaplatenie náhrady za nútené obmedzenie svojho vlastníckeho práva - zriadením zákonného vecného bremena podľa § 4 ods. 1 ZoMÚ. Na podporu argumentácie odkázal na nasledovné

rozhodnutia súdov: rozsudok Okresného súd Bratislava I zo dňa 26.02.2018 sp. zn. 25C/22/2017; rozsudok Krajského súdu Bratislava zo dňa 26.01.2017 sp. zn. 3Co/339/2015; rozsudok Okresného súd Banská Bystrica zo dňa 22.09.2015 sp. zn. 15C/23/2015. Vzhľadom na to, že náhrada za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 1 ZoMÚ má v zmysle uvedenej judikatúry súdov charakter opakovanej náhrady - renty, uvedenému charakteru zodpovedná nájomné ako opakujúce plnenie. Žalobca si dal vypracovať znalecký posudok č. XX/XXXX, podľa ktorého ročné nájomné na uvedenú Nehnuteľnosť v rozsahu zastavania cestou činí 465,-EUR/rok. Žalobca si uplatňuje náhradu za obmedzenie užívania ich vlastníckeho práva od účinnosti ZoMÚ t.j. od XX.XX.XXXX do XX.XX.XXXX, t. j. vo výške 5.037,50 EUR (130 mesiacov x 465/12 = 38,75 EUR), úrok z omeškania vo výške 5,00 % p.a. zo sumy 5.037,50 EUR od XX.XX.XXXX do zaplatenia a náhradu trov konania.

2. Okresný súd Banská Bystrica dňa 22.05.2020 pod sp. zn. 1Up /857/2020 vydal platobný rozkaz, proti ktorému žalovaný v zákonnej lehote odpor, a to z dôvodov, že nesúhlasia s uvádzanou výškou sumy o zaplatenie peňažnej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva, zároveň, poukazuje na skutočnosť, že žalobkyňa nie je oprávnená požadovať vyplatenie spätne peňažnej náhrady od účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., t.j. od XX.XX.XXXX, tak ako to uviedla vo svojom návrhu zo dňa XX.XX.XXXX. Premlčacia doba je podľa Občianskeho zákonníka trojročná a začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde. Z predloženého podania nie je zrejmé, za aké oprávnené obdobie žalobkyňa požaduje úhradu za obmedzenie vlastníckeho práva. Žalovaný má zato, že náhrada, ktorú si uplatňuje žalobkyňa je zmätočná a neprimeraná aj do rozsahu za nárokované obdobie, t.j. 10 rokov aj do spôsobu určenia nároku (predložený znalecký posudok č. XX/XXXX, ktorý v plnom rozsahu žalovaný namieta). Zároveň poukázal na skutočnosť, že tak ako uviedla žalobkyňa, cestná komunikácia bola vybudovaná v 80. rokoch 20. storočia, kedy podľa listu vlastníctva č. XXX, ktorý tvorí prílohu návrhu, nebola ešte oprávnená vlastníčka predmetného pozemku. Cesty G.. a G.. triedy boli delimitované v roku XXXX zo štátu bez majetkovoprávneho vysporiadania príslušných pozemkov a náležitej finančnej náhrady. Majú zato, že súd musí jednoznačne zohľadniť skutočnosť, že cesty G.. a G.. triedy, ktoré sú v zmysle §3d ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov vo vlastníctve Nitrianskeho samosprávneho kraja, t.j. žalovaného, sú definované ako verejné komunikácie. Zároveň považuje zo strany žalobkyne za zmätočné aj špecifikáciu rozsahu užívania pozemku. Výmera vyčíslená žalobkyňou je podstatne menšia. Predložený geometrický plán č. XXX/XXXX „na obnovenie pôvodnej vlastníckej hranice registra „E“ p. č. XXX/X“ číslo: XXXX/XXXX neuvádza, že pri zameraní cestnej komunikácie a príslušného cestného pozemku bolo zohľadnené ustanovenie v rozsahu §1 ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších zmien a doplnkov. Nie je jasne a zrozumiteľne preukázané, v akom rozsahu a či v konečnom dôsledku je zaťažený pozemok vo vlastníctve žalobkyne pozemnou komunikáciou vo vlastníctve žalovaného. Žalovaný vlastníctvo k predmetnej pozemnej komunikácii nadobudol na základe delimitácie majetku zo štátu v zmysle zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky v platnom znení, zákona č. 446/2001 Z.z. o majetku vyšších územných celkov v platnom znení a osobitného právneho predpisu zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v platnom znení bez majetkovoprávneho vysporiadania pozemkov pod predmetnou pozemnou komunikáciou, ktorá slúži pre širokú verejnosť a konečné doriešenie má verejný a celospoločenský dopad. Pozemné komunikácie sú verejným majetkom a každý ich môže bezplatne používať v súlade s účelom, na ktorý boli zriadené a ak dodržiava podmienky ustanovené v príslušných zákonoch a vyhláškach. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti žalovaný navrhuje, aby súd predmetný platobný rozkaz zrušil v plnom rozsahu a vo veci samej nariadil pojednávanie v zmysle § 267 ods. 3 Civilného sporového poriadku v platnom znení. Zároveň mal zato, že uplatnené náhrady trov konania sú neoprávnené a neprimerané, ktoré namieta v plnom rozsahu.

3. Okresný súd Banská Bystrica výzvou zo dňa 16.06.2020 vyzval právneho zástupcu žalobkyne, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy sa vyjadril k odporu žalovaného a navrhol pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie veci podľa Civilného sporového poriadku. Právny zástupca žalobkyne v zmysle predmetnej výzvy podaním zo dňa 23.06.2020 navrhol pokračovanie v konaní a k odporu žalovaného uviedol, že v plnom rozsahu zotrváva na doterajšej argumentácii, svoj žalobný nárok riadne podložil dôkaznými prostriedkami. Žalobca považuje odpor žalovaného nepodložený, bez jediného relevantného argumentu a navyše bez žiadneho dôkazného prostriedku. Žalovaný svoje tvrdenia nepodporil žiadnym dôkazným prostriedkom a voči dôkazným prostriedkom žalobcu argumentuje len svojimi nepodloženými tvrdeniami. Žalobca doložil do konania dôkazný prostriedok - znalecký posudok č. XX/XXXX, kde odborne spôsobilá osoba kvantifikovala zastavanie pozemku žalobcu cestou žalovaného a aj náhradu za takéto obmedzenie. Preto v tomto rozsahu subjektívne tvrdenia žalovaného voči

znaleckému posudku sú rovnako nepodložené. V tejto súvislosti navrhol vypočúť ako svedka - znalca, ktorý vypracoval predmetný znalecký posudok, a to G.. U. L.. Poukázal na skutočnosť, že z vyjadrenia žalovaného je celkom zrejmé, že ani po takmer 11 rokoch od nadobudnutia účinnosti ZoMÚ, žalovaný ako subjekt verejnej moci, nemá žiadnu sebareflexiu a ani potrebu priznania, že si neplní riadne svoje povinnosti v zmysle ZoMÚ a porušuje základné ústavné právo žalobcu - právo vlastníť majetok. Žalovaný neurobil ani jeden úkon smerujúci k reálnemu plneniu týchto svojich povinností - nenavrhol ani raz nejakú formu odškodnenia žalobcu, ale neustále odďaľoval plnenie týchto povinností a teraz opätovne argumentuje spôsobom, ktorý nemá nič spoločné s dobrými mravmi. Žiadal, aby súd žalobe vyhovel a priznal žalobkyňi náhradu trov konania proti žalovanému.

4. Okresný súd Banská Bystrica postúpil vec Okresnému súdu Levice ako súdu príslušnému na prejednanie veci podľa § 13 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

5. Súd uznesením zo dňa 30.06.2020, č. k. 7C/28/2020-124 vyzval žalobkyňu v podľa § 167 ods. 3 CSP, aby sa k vyjadreniu žalovaného vyjadrila. Právny zástupca žalobkyne dňa 07.07.2020 doručil súdu vyjadrenie totožné s vyjadrením zo dňa 23.06.2020.

6. Repliku žalobkyne súd doručil žalovanému a uznesením zo dňa 08.07.2020, č. k. 7C/28/2020-134, ho vyzval na vyjadrenie podľa § 167 ods. 4 CSP. Žalovaný svoje vyjadrenie doručil súdu dňa 24.07.2020 v ktorom uviedol, že naďalej trvá na uvádzaných skutočnostiach v odpore proti platobnému rozkazu a nesúhlasí s požadovanou dĺžkou nároku a tým aj s uvádzanou výškou sumy na zaplatenie peňažnej náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva. Žalobca v rámci svojho vyjadrenia napáda žalovaného, že porušujeme základné ústavné právo žalobcu - právo vlastníť majetok. Žalobca v rámci svojho vyjadrenie opomenul skutočnosť, že žalovaný je tiež vlastníkom stavby, ktorému vyplývajú povinnosti, nie len ako vlastníka stavby, ale aj voči príslušnému pozemku, tzv. cestnému pozemku (§ 8 ods. 1 Vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon)), ktorý sa nachádza pod stavbou - cestou. Vzhľadom k tomu, že dochádza ku konkurencii dvoch relatívne samostatných vlastníckych práv (k pozemku a ku stavbe) je potrebné uvedené riešiť a podľa ustanovenia § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka v konaní o vysporiadaní vzťahov vlastníka pozemku a vlastníka stavby po splnení potrebných predpokladov, prejavíť dokonca verejný záujem na ochrane práv vlastníka stavby (pozemnej komunikácia - žalovaného) voči vlastníkovi pozemku (žalobcovi). Obaja majú celkom zhodný obsah práv a povinností, poskytuje sa im rovnaká právna ochrana, ktorá vyplýva z platných právnych predpisov. Žalovaný navrhol, aby súd v rámci znaleckého dokazovania nariadil vyhotovenie relevantného znaleckého posudku, v rámci ktorého by boli zohľadnené aj skutočnosti ohľadom vykonávania vlastníckych práv žalovaného k existujúcej stavbe a navrhol, aby súd nariadil vo veci pojednávanie v zmysle § 177 ods. 1 Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov.

7. Na pojednávanie dňa 22.08.2022 súd predvolal právneho zástupcu žalobkyne a žalovaného. Právny zástupca žalobkyne uviedol, že sa plnom rozsahu sa pridriava podanej žaloby a ďalšej žalobnej argumentácie. Majú za to, že VÚC hrubo porušuje ústavné práva žalobkyne, kedy síce na základe základného vecného bremena užíva jej majetok, ale do dnešného dňa jednak nevykonal žiadnu zo svojich zákonných povinností vyplývajúcich zo zákona č. 66/2009 t.j. nevykonal žiadnu pozemkovú úpravu, neposkytol iný náhradný pozemok alebo neposkytol peňažnú náhradu v zmysle tohto zákona a súčasne neposkytol ani primeranú náhradu v zmysle čl. 20 ods. 4 Ústavy. Tento stav je z ústavnoprávneho hľadiska neprípustný a majú za to, že všeobecné súdy, ktoré v obdobných veciach sú nútené aplikovať ústavnoprávne normy v tomto prípade čl. 20 ods. 4 by mali vykladať dotknuté podústavné normy t.j. zákon č. 66/2009 ústavnokonformným výkladom. Slovenská republika je v zmysle ústavy právnym štátom, právny štát je taký, ktorý nie len formálne deklaruje základné práva a slobody, ale tieto základné práva a slobody garantuje v podústavných normách a všeobecné súdy na tieto základné práva a slobody prihliadajú pri výklade podústavných noriem. S poukazom na čl. 20 ods. 4 majú za to, že je nespravodlivé a aj protiústavné, aby dotknuté zákonné normy boli vykladané tak, že žalobkyňa má nárok iba na jednorázovú náhradu, ktorej určitá doba začala plynúť účinnosťou zákona č. 66/2009. Nárok na primeranú náhradu by mal byť opakovaný a to v súlade s výkladom pléna Ústavného súdu PL.ÚS. 42/2015 z 12.10.2016, ktorý výslovne uviedol: „Jednorázová náhrada poskytnutá vlastníkom nemá (apriory nemôže mať) povahu primeranej náhrady, ak toto obmedzenie trvá dlhší čas“. V tejto veci žalobkyňa po dobu 13 rokov neobdržala žiadnu primeranú náhradu zo strany žalovaného, žalovaný si nespĺnil žiadnu zo svojich zákonných povinností vykonať pozemkovú úpravu v zmysle dotknutého zákona. Je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že k obmedzeniu vlastníckeho práva dochádza dlhší čas.

8. Zástupkyňa žalovaného k veci uviedla, že v prípade, že ich osloví vlastníka pozemku nachádzajúcich sa pod ich cestnou komunikáciou cesty G.. a G.. triedy na území Nitrianskeho samosprávneho kraja,

vždy viedli vzájomnú komunikáciu, písomnú komunikáciu s vysvetlením, odôvodnením a s dohodnutím následného postupu. Čo sa týka predmetného sporu, jednoznačne žalobkyňa nie je oprávnená požadovať spätnú peňažnú úhradu za tak dlhé obdobie. Uplatňuje sa premlčacia doba v zmysle Občianskeho zákonníka, ktorá je trojročná, a začína plynúť odo dňa, kedy sa právo mohlo uplatniť na súde. Žalovaný odmieta nejakú spätnú úhradu za užívanie pozemku, nakoľko neprebehli žiadne predchádzajúce písomné komunikácie ani rokovania. Úhrada, ktorá bola vyčíslená na základe ZP č. XX/XXXX je neprímeraná, nakoľko treba do úvahy brať skutočnosť, že Nitriansky samosprávny kraj je zákonným vlastníkom cesty, stavby, ktorá sa nachádza na predmetných pozemkoch a táto stavba - cesta G.. triedy mu bola delimitovaná zo štátu v roku XXXX. Nitriansky samosprávny kraj vkladá nemalé finančné prostriedky do zveľadenia cestnej infraštruktúry, ktorá slúži širokej verejnosti, teda nielen uspokojovať potrebu vlastníka pozemku. V rámci rozhodovania takýchto sporov je dôležité vychádzať z tej prioritnej zásady, že sa tu rieši hlavne verejný majetok, kde pozemné komunikácie sú verejným majetkom. Judikatúra sa v definícii verejného majetku vyjadrila, že nemôže byť na úkor vlastníka stavby, cesty zvýhodnený vlastník pozemku. Zákon č. 66/2009 jednoznačne určuje mechanizmus ako sa vysporiadať s pozemkami, ktoré sa nachádzajú pod stavbami, ktoré sú vo vlastníctve obcí a vyšších územných celkov, a tam je dôležitá tá podmienka, že ktoré prešli delimitáciou. Cesty ako stavby túto definíciu spĺňajú, takže uplatnenie zákonného vecného bremena v zmysle § 4 ods. 1 zákona 66/2009 je opodstatnené a v podstate v zmysle § 4 ods. 2 daného zákona je jasne uvedené, že vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Nitriansky samosprávny kraj nemá záujem parazitovať na súkromných vlastníctvach fyzických osôb alebo teda nájomníkov, každopádne treba tomu zaujať objektívny postoj, v merite úhrada za užívanie pozemku pod stavbou je opodstatnená, nebráni sa tomu, ale treba určiť objektívnu sumu, ktorá nebude likvidačná pre vlastníka verejných komunikácií čiže Nitriansky samosprávny kraj a nespustí hon na Nitriansky samosprávny kraj v rámci vysporiadania pozemkov po cestách G.. a G.. triedy. Situácia je taká, že v rámci delimitácie majetku zo štátu na vyššie územné celky, že až 73 percent pozemkov pod cestami G.. a G.. triedy nie je majetkovo-právne vysporiadaných, štát neponúkol v tomto smere žiadnu pomoc pre samosprávy a samosprávy sa snažia od prípadu k prípadu konkrétne pristupovať k jednotlivým takýmto vysporiadaniam, iba zákon č. 66/2009, ktorý v zmysle § 4 ods. 1 umožňuje zriadenie zákonného vecného bremena. Zároveň otázka opakovanej náhrady za užívanie vecného bremena bola už jednoznačne riešená a v podstate taký je aj názor Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/17/2019 z 30. novembra 2020, kde sa uvádza jednoznačne názor, že náhrada by nemala byť opakovaná. Nitriansky samosprávny kraj má záujem o finančnej náhrade alebo nejakým spôsobom vysporiadanie pozemku, ale samozrejme buď na základe znaleckého dokazovania a určenia objektívnej ceny.

9. Právny zástupca žalobkyne uviedol že nesúhlasia so stanoviskom zástupcu žalovaného, že nedošlo k žiadnym nejakým rokovaniam, resp. nepokúsili sa o nejaké vysporiadanie. V súdnom spise sú prílohy a písomná korešpondencia medzi žalobcom a žalovaným (dôkazy k návrhu na vydanie platobného rozkazu), z ktorých jednoznačne vyplynulo, že žalovaný nechce a on uvádza, že nemôže ani pristúpiť k žiadnemu majetku právneho vysporiadaniu v zmysle dotknutého zákona. Žalovaný opakuje argumentáciu, kedy obviňuje štát, že štát síce delimitoval majetok, ale nedelimitoval finančné prostriedky na majetkovo právne vysporiadanie, ktoré preniesol na žalovaného a teda žalobkyňa ako občan je predmetom vzájomného obviňovania medzi štátom a vyššími územnými celkami, čo je stav neprípustný. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, majú vedomosť o tomto rozhodnutí NS SR, z pohľadu žalobkyne uvedené uznesenie NS považuje za nepresvedčivé a nesprávne. Najvyšší súd porovnával dve neporovnateľné právne a skutkové okolnosti a to konkrétne odkazoval na stabilizovaný právny, judikovaný názor ohľadom vecného bremena podľa zákona č. 182/1993, kedy tento záväzný právny názor identicky aplikoval aj na výklad vecného bremena podľa zákona č. 66/2009. Zásadným rozdielom medzi týmito dvoma právnymi predpismi, ktoré by mali spôsobovať aj rozdiel z hľadiska právnej kvalifikácie a interpretácie primeranej náhrady za vecné bremeno je tá, že vecné bremeno podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/93 je vecným bremenom zriadený na dobu neurčitú, čiže je logické, že aj to odškodnenie by malo byť jednorázové, lebo nie je spravodlivé, aby sa opakovane riešila identická právna situácia donekonečna. Avšak vecné bremeno podľa zákona č. 66/2009 je vecným bremenom na dobu určitú. Zákonodarca predpokladá, že adresát právnej povinnosti vyššie územné celky resp. obce si splnia svoje zákonné povinnosti uložené týmto zákonom t.j. vykonajú príslušné majetkovo právne vysporiadanie v určitej dobe. Faktom však je, že v tomto prípade a v mnohých iných prípadoch na Slovensku vyššie územné celky a obce neurobili do dnešného dňa žiadne majetkovo právne vysporiadanie alibistickým odôvodnením, že nemajú finančné prostriedky poskytnuté

štátom na nimi vytvorený právny problém. Takže majú za to, že najvyšší súd porovnával dve odlišné právne okolnosti, z uvedeného dôvodu je právny názor NS nepresvedčivý a je aj protiústavný, lebo NS ako najvyššia autorita všeobecného súdnictva interpretovala ústavnoprávnu normu čl. 20 ods. 4 Ústavy, avšak v zmysle § 193 CSP všeobecné súdy sú povinné rešpektovať právne závery ústavného súdu vo veciach základných právach a slobôd. Ochrana vlastníckeho práva t. j. čl. 20 Ústavy je v oddieli základné práva a slobody Ústavy Slovenskej republiky. Najvyšší súd je povinný rešpektovať právny záver ústavného súdu sp. zn. PL.ÚS.42/2015 z 12.10.2016. Za dôležité považuje uviesť, že základné práva a slobody sú nepremlčateľné v zmysle čl. 12 ods. 1 Ústavy, preto aj interpretácia súdov by takto vážnych prípadoch v zákonných normách ako sú uvedené v zák. č. 66/2005 by mali byť interpretované s ohľadom na formálne deklarovanú nepremlčateľnosť základných práv a slobôd a nie naopak túto formálnu deklarovateľnú nepremlčateľnosť absolútne negovať takým výkladom ako prezentoval Najvyšší súd. Výkladom ponúknutým NS SR sa hrubým spôsobom porušujú ústavné práva veľkého počtu vlastníkov, ktorý od účinnosti zákona od X.X.XXXX do dnešného dňa nemajú vysporiadané svoje majetkové práva a tieto sú opakovane porušované zo strany obcí resp. vyšších územných celkov, ktorí nemajú reálny záujem tento stav zmeniť. Nemajú záujem aj preto, že zákon im žiadnym spôsobom neukladá žiadne lehoty dokedy musia tento formálne deklarovaný dočasný stav zmeniť. Reálny život ukázal, že tento formálne deklarovaný stav je stavom trvalým a občan nevie kedy obdrží majetkovo-právne vysporiadanie, lebo VÚC nevedia, kedy budú mať na to finančné prostriedky. Toto je učebnicový príklad svojvôle orgánov verejnej moci pri výklade zákona aj pri jeho aplikácii. Pričom poškodený zostáva občan, ktorý má len formálne garantované ústavné práva podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy, avšak jeho reálne naplnenie sa mu nedostáva.

10. Právny zástupca žalobkyne záverom k veci uviedol, že žalobu považujú za dôvodnú vzhľadom na to, že dochádza zo strany žalovaného k hrubému porušovaniu ústavných základných práv a slobôd, kedy od X.X.XXXX neposkytol žalobkyni žiadne majetkovoprávne vysporiadanie tak ako mu to ukladá zákon č. 66/2009 a jediné „vysporiadanie“ zo strany žalovaného je, že zapíše vecné bremeno do katastra nehnuteľností. V právnom štáte je neprípustné, aby štát obmedzoval vlastnícke právo občana tak, že zriadi zákonné vecné bremeno naň od X.X.XXXX, ale neuloží oprávneným osobám t.j. obciam a vyšším územným celkom, aby v zákonom určenej lehote nielenže vykonali majetkovoprávne vysporiadanie, ale aspoň notifikovali dotknutých vlastníkov, že na ich nehnuteľnostiach je zákonné vecné bremeno. Štát na jednej strane nijako časovo neobmedzuje orgány verejnej moci, aby si splnili svoje zákonné povinnosti, na druhej strane štát prostredníctvom NS SR ukladá občanom, aby v časovo určenej lehote 3 rokov od X.X.XXXX si uplatňovali svoje ústavné práva voči povinným subjektom. Už len z tejto disproporcie je do očí bijúca protiústavnosť, keď je neprípustné, aby orgány verejnej moci boli v lepšej pozícii ako adresát právnej normy, t. j. obmedzený z vlastníckeho práva bol v nevýhodnejšej pozícii a on ako jediný bol limitovaný nejakou lehotou, dokedy si je povinný uplatniť svoje nároky. S uznesením NS SR sa nestotožňujú, považujú ho za nesprávne a apelujú na konajúci súd, aby sa s poukazom na viaceré podporné argumenty, ktoré uviedli na tomto pojednávaní odchýlil od tejto neudržateľnej právnej situácie.

11. Zástupkyňa žalovaného záverom k veci uviedla, že súkromné vlastníctvo fyzických osôb je nespochybniteľné, ale zároveň treba brať do úvahy aj vlastníctvo VÚC resp. nakladanie s verejným majetkom, s verejnými financiami. Ako orgán verejnej správy sú kontrolovaný a limitovaný inými orgánmi a organizáciami. Nitriansky samosprávny kraj v prípade názoru zo strany súdu a po určení legitímnej primeranej náhrady nemá problém s jeho uplatnením. Nitriansky samosprávny kraj investuje nemalé finančné prostriedky do rozvoja verejného majetku a netrvá na jednoznačnej podmienke výlučného vlastníctva pozemkov pod svojimi stavbami, cestami G.. a G.. triedy. Z toho dôvodu aj navrhovali vypracovanie nového ZP s určením primeranej výmery, nakoľko existuje vyhláška č. 35 /1984 Zb., ktorá definuje priamo rozsah cestného pozemku a zákonne ustanovuje v akom rozsahu má byť zadenovaný cestný pozemok pod príslušnou komunikáciou. Výmeru a cenu oprávneného nároku tiež navrhujú určiť prostredníctvom znaleckého posudku, nakoľko Nitriansky samosprávny kraj je orgánom verejnej správy, ktorý nakladá s verejnými finančnými prostriedkami. To, že Najvyšší súd vydal uznesenie, s ktorým sa právny zástupca žalobcu nestotožňuje, je vyslovene len na vysvetlenie situácie, ktorá nastala na území SR, že sa rozmohol vyslovene folklór v skupovaní pozemkov pod cestami a vypracovávaním spochybniteľných znaleckých posudkov a následným vymáhaním neuveriteľných finančných prostriedkov. Pri názore súdu je nevyhnuté brať do úvahy nielen súkromné vlastníctvo fyzických alebo aj právnických osôb pozemkov, ktoré sa nachádzajú pod cestou, ale aj druhú stranu a to, čo nastane v prípade veľmi odvážnych rozhodnutí diametrálne odchýlnych od názorov súdnych autorít a je nevyhnuté k tomuto pristupovať veľmi citlivo a vyslovene hľadať konsenzus v rozpore týchto

dvoch práv a to súkromného vlastníctva a vlastníctva orgánov verejnej správy. Zo strany Nitrianskeho samosprávneho kraja je záujem predchádzať zbytočným súdnym sporom a zbytočným navyšovaním súdnych trov a v súčasnej dobe, ktorá bude dosť ťažká, je dôležité nájsť vhodný mechanizmus na určenie tejto primeranej ceny. Majú za to, že ich vyjadrenie je dostačujúce hlavne v opore uznesenia najvyššieho súdu a súd určí spravodlivú mieru a rozsah tak, aby bol aj súkromný vlastník spokojný, ale aby to nebolo likvidačné a nezabezpečilo to nejaké ďalšie zbytočné navýšenia finančných prostriedkov. Žiadala žalobu tak ako bola stanovená zamietnuť, resp. určiť primeranú náhradu a rozsah pre Nitriansky samosprávny kraj.

12. Súd po tom, ako prečítal listinné dôkazy: postúpenie veci čl. 1, návrh na vydanie platobného rozkazu čl. 9-16, čl. 60-65, výpis z LV č. XXX čl. 17-19, znalecký posudok č. XX/XXXX čl. 20-29, žiadosť o vysporiadanie pozemkov zo dňa XX.XX.XXXX čl. 30, odpoveď zo dňa 14.03.2018 čl. 31, vyjadrenie žalobkyne na odpoveď čl. 32-33, vyjadrenie žalovaného zo dňa 09.08.2018 čl. 34, rozsudok OS BB sp. zn. 15C/23/2015 čl. 35-38, rozsudok KS BA sp. zn. 3Co/339/2015 čl. 39-43, rozhodnutie OS BA I sp. zn. 25C/22/2017 čl. 54-58, platobný rozkaz čl. 80, odpor čl. 90-94, vyjadrenie žalobkyne zo dňa 23.06.2020 čl. 102-104, uznesenie čl. 124, vyjadrenie žalobkyne čl. 127-130, uznesenie čl. 134, vyjadrenie žalovaného čl. 137-140, potvrdenie o prijatí návrhu na OS BB čl. 157, a oboznámil sa s obsahom spisového materiálu, zistil nasledovný skutkový stav veci:

13. Žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností vedených na LV č. XXX, kat. úz. P. a to pozemku parcely registra „E“ parcela č. XXX/X orná pôda o výmere XX.XXX m². Na nehnuteľnosti je vybudovaná cesta G./XXXX, pričom rozsah (X.XXX m²) vybudovania uvedenej cesty vyplýva z geometrického plánu č. XXX/XXXX, ktorý je prílohou znaleckého posudku č. XX/XXXX. Podľa znaleckému posudku č. XX/XXXX znalca G. U. L. hodnota nájmu za predmetný pozemok pod cestou G.. triedy je XXX eur/rok. V konaní bolo nesporné, že predmetná cesta je vo vlastníctve žalovaného s poukazom na § 3d ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) a do vlastníctva žalovaného prešla zo štátu podľa osobitného predpisu (§ 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z.).

14. Žalobkyňa žiadosťou zo dňa 20.11.2017 vyzvala žalovaného na vysporiadanie pozemkov pod štátnou cestou G./XXXX, pričom navrhla mimosúdnou dohodu, podľa ktorej by žalovaný odkúpil uvedenú plochu X.XXX m² za cenu 10 eur/m². Z odpovede žalovaného zo dňa 14.03.2018 vyplýva, že s poukazom na požiadavku efektívnosti a hospodárnosti pri nakladaní s verejnými prostriedkami bolo žalobkyňi oznámené, že jej žiadosti nemožno vyhovieť. Žalobkyňa v rámci odpovede zo dňa 06.07.2018 adresovanej žalovanému okrem iného poukázala na to, že žalovaný vyše 9 rokov hrubým spôsobom nerešpektuje právne predpisy, čím porušuje jej ústavné vlastnícke právo na užívanie majetku. Žalovaný v rámci vyjadrenia zo dňa 09.08.2018 uviedol, že žiadosť žalobkyne bude predložená na rokovanie do najbližšej porady vedenia Úradu Nitrianskeho samosprávneho kraja.

15. Podľa § 123 Občianskeho zákonníka vlastník je v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním.

16. Podľa § 128 Občianskeho zákonníka (1) Vlastník je povinný strpieť, aby v stave núdze alebo v naliehavom verejnom záujme bola na nevyhnutnú dobu v nevyhnutnej miere a za náhradu použitá jeho vec, ak účel nemožno dosiahnuť inak. (2) Vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

17. Podľa § 151n ods. 1 vety prvej OZ, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať.

18. Podľa § 151o ods. 1 vety prvej OZ, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona.

19. Podľa § 151p ods. 1 vety prvej OZ, vecné bremená zanikajú rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona.

20. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva

obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov,¹⁾ vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len „pozemok pod stavbou“).

21. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov¹⁾ vlastníkom stavby⁴⁾ prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len „vlastník stavby“), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere,⁵⁾ bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

22. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. ak sa neuplatní postup podľa odseku 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu.

23. Podľa § 3 zákona č. 66/2009 Z.z. (1) Konanie o nariadení pozemkových úprav⁵⁾ z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou podľa tohto zákona sa začína na žiadosť vlastníka stavby. Pri usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom podľa tohto zákona sa prihliada na potreby vlastníka stavby. (3) Usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode pozemkových úprav v tom istom katastrálnom území, a ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce, v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, alebo formou finančnej náhrady, ak a) v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b) ide o pozemok pod stavbou vo výmere do XXX m², c) o to požiada vlastník pozemku. (4) Pri poskytovaní náhradných pozemkov správca prihliada na potreby poskytnutia náhrad podľa osobitného predpisu.

24. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu,¹⁰⁾ ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

25. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 66/2009 Z.z. vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

26. Podľa § 3d ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) cesty II. triedy a G.. triedy vrátane ich prejazdnych úsekov cez obce sú vo vlastníctve samosprávneho kraja, ak osobitný predpis^{2a)} neustanovuje inak. Prejazdne úseky ciest G.. a G.. triedy cez colné priestory sú vo vlastníctve štátu.

27. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

28. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

29 Súd ďalej poznamenáva, že pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu definuje judikát R 71/2018 tak, že doň patria predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, ktoré sú ako judikáty publikované v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané nepublikované rozhodnutia Najvyššieho

súdu SR názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali z hľadiska vecného na ne nadviazal.

30. Zákon č. 66/2009 Z.z. je zákonom, ktorý predpokladá ustanovenie § 151o ods. 1 veta prvá OZ - zriadenie vecného bremena zákonom. Vzhľadom k tomu, že je predpisom, ktorým sa upravujú vlastnícke vzťahy k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obcí a vyšších územných celkov nadobudnutých podľa osobitných predpisov, pričom problém náhrady za nútené obmedzenie vlastníckych práv vlastníkov pozemkov pod stavbami priamo nerieši, avšak v ustanovení § 4 odkazuje na úpravu v ustanoveniach § 151n až § 151p OZ., pri riešení otázky náhrady za obmedzenie vlastníckych práv, je potrebné z týchto ustanovení vychádzať. Nie je totiž možné opomenúť, že zákon č. 66/2009 Z.z. poskytnutie náhrady vlastníkovi pozemku pod stavbou v podobe náhradného pozemku podmienil ochotou vlastníka stavby na uzavretie zámennej zmluvy a tiež ďalšou podmienkou, ktorou je existencia pozemku vo vlastníctve vlastníka stavby, súčasťou na zámenu. Až neuplatnenie uvedeného postupu je dôvodom usporiadania pomerov k pozemku pod stavbou v rámci konania o nariadení pozemkových úprav, pričom osobou oprávnenou požiadať o nariadenie pozemkových úprav je len vlastník stavby, kedy sa má prihladiť na jeho potreby, pričom aj v rámci nariadených pozemkových úprav sa usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou vykoná buď formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode úprav, alebo formou finančnej náhrady, avšak len za kumulatívneho splnenia troch podmienok, ktorými je to, že a/ v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady, b/ ide o pozemok pod stavbou v maximálnej zákonom ustanovenej alebo nižšej výmere a c/ o usporiadanie formou finančnej náhrady požiada vlastník pozemku.

31. Súd žalobu zamietol ako nedôvodnú s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Najvyšší súd SR v rozhodnutí pod sp. zn. 8Cdo/17/2019 poukázal na to, že obdobnú otázku riešil v rozsudkoch sp. zn. 7Cdo/26/2014 a sp. zn. 3Cdo/49/2014, ktoré sa týkali priznania primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Vyslovený právny názor je podľa neho plne prijateľný a použiteľný na priznanie primeranej náhrady za zriadenie vecného bremena podľa zákona č. 66/2009 Z. z. Aj obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 4 ods. 4 tohto zákona patrí totiž k tzv. legálnym zákonným vecným bremenám, čiže verejnoprávnym obmedzeniam vlastníckeho práva. Jeho verejnoprávny charakter a jeho povaha nasvedčujú tomu, že sa významne približuje k obmedzeniu vlastníckeho práva zakotveného v zákone č. 182/1993 Z. z. Svedčí o tom nakoniec aj ich zhodná zákonná konštrukcia. Ďalej uviedol, že tak ako zákon č. 182/1993 Z. z. ani zákon č. 66/2009 Z. z. *expresis verbis* neuvádza, že vecné bremeno vzniká za náhradu. Ústavný súd však vo svojom rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 474/2013 konštatoval, že aj keď zákon č. 182/1993 Z. z. neuvádza, že vecné bremeno vzniknuté podľa § 23 ods. 5 vzniká len za náhradu, je potrebné, aby vychádzal z článku 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a v kontexte s tým aj s právnou úpravou obsiahnutou v pôvodnom ustanovení § 135c ods. 3 Občianskeho zákonníka. Najvyšší súd SR už skôr uzavrel, že pri nedostatku právne úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov, príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť majetok (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/89/2008). I v prípade zriadenia vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. je primeraná náhrada na mieste. Ak judikatúra Najvyššieho súdu akceptovaná Ústavným súdom SR dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. vzniklo *ex lege* jednorázovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona, nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z.. Najvyšší súd Slovenskej republiky ďalej odkázal na svoje rozhodnutie sp. zn. 3Cdo/49/2014 a konštatoval, že finančná náhrada za zriadenie vecného bremena podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z. z. je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné bremeno vzniká „*in rem*“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva. Nemožno teda jeho vznik posudzovať samostatne, v prípade každého nového vlastníka zaťaženého pozemku. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorázová, nemá teda charakter opakovaného plnenia. Je nelogické, aby pri každej zmene vlastníka mal nový majiteľ zaťaženého pozemku nový nárok na finančnú náhradu za už vzniknuté vecné bremeno.

32. Súd zároveň poznamenáva, že predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR bolo i predmetom prieskumu Ústavným súdom. Ústavný súd vo svojom rozhodnutí III. ÚS 340/2021 uviedol, že zákon č. 66/2009 Z. z. rieši problematiku zastavaných pozemkov tak, že tieto pozemky za náhradu spočívajúcu v pridelení náhradného pozemku nadobudne či už obec alebo vyšší územný celok. Zákon č. 66/2009

Z. z. však nerieši celkom nové právne vzťahy. Jeho prijatie bolo ďalším krokom vysporiadania sa s tým, že pozemky vo vlastníctve súkromných osôb boli pred rokom XXXX zastavané bez ich riadneho vyvlastnenia. Už predtým novelou stavebného zákona č. 199/1995 Z. z. bolo ustanoveniami § 141 ods. 4 a 5 umožnené vyvlastnenie tých pozemkov, ktoré boli zastavané stavbami obcí (predtým národných výborov) a štátu a ktoré boli povolené podľa platných právnych predpisov. Možnosť tohto vyvlastnenia bolo ohraničená koncom roka XXXX. Ako uvádza dôvodová správa zákona č. 66/2009 Z. z., obce toto ustanovenie nevyužívali vzhľadom na zdĺhavý proces dodatočného vyvlastnenia.

33. Zákon č. 66/2009 Z. z. vychádza z uvedenia si nevyhnutnosti definitívneho vyriešenia, no načas stanovuje, že ak vlastníč stavby nemá pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou dňom účinnosti zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu. Zákon ďalej stanovuje, že obsahom tohto práva obce a vyššieho územného celku je držba a užívanie pozemku pod stavbou vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby s tým, že vlastníč pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav.

34. Ako ďalej uviedol, zákon č. 66/2009 Z. z., na základe ktorého sa sťažovatelia domáhali opakovanej náhrady, mlčí v tom, že by sťažovatelia mali mať či už jednorazovú alebo opakovanú náhradu za zriadenie vecného bremena. Záver, že im nemožno priznať opakovanú náhradu za zriadenie vecného bremena, preto nemožno považovať za svojvoľný alebo arbitrárny, keďže sťažovateľmi uplatnený nárok nemá žiaden výslovný zákonný podklad. Nejde o vylúčenie zákonom predpokladaného následku, a preto v prípade napadnutých rozhodnutí všeobecných súdov nemožno dospieť k záveru, že by boli porušením práva sťažovateľov podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru alebo obsahovo zhodného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Napadnuté rozhodnutia dospeli k záveru, ktorý nie je výsledkom zjavnej skutkovej alebo právnej chyby (obdobne III. ÚS 68/2019).

35. Vo vzťahu k základnému právu podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy sa tiež vyjadril. Uviedol, že k tomu treba uviesť, že obmedzenie vlastníckeho práva k pozemku sťažovateľov má osobitný charakter, ktorý vyplýva z toho, že k jeho faktickému obmedzeniu nedošlo na základe zákona č. 66/2009 Z. z., ale v súvislosti s výstavbou cesty v období pred rokom XXXX. Ako bolo už uvedené, zákon č. 66/2009 Z. z. je len ďalší spôsob, ktorým zákonodarca zmiernuje následky osobitnej majetkovej krivdy, ktorá nespočívala v účinnom právnom odňatí vlastníckeho práva, ale v jeho rozsiahlom faktickom obmedzení stavbou verejnoprospešného zariadenia bez toho, aby došlo k vyvlastneniu vlastníckeho práva predchodcov sťažovateľov. Následok tohto legislatívneho riešenia nemožno obmedziť len na konštatovanie toho, že sťažovateľom súdnym výkladom zákona č. 66/2009 Z. z. nebol priznaný nárok na opakovanú náhradu za zriadenie vecného bremena. Tento zásah treba vnímať s ohľadom na to, že sťažovatelia sa svojich vlastníckych práv v súvislosti s neoprávnenou stavbou mohli domáhať už pred prijatím zákona č. 66/2009 Z. z. a rovnako sa mohli v premlčacej dobe domáhať priznania jednorazovej náhrady za „dodatočné“ zriadenie vecného bremena. Okrem toho sťažovateľom v súvislosti s ich vlastníckym právom zostáva zachovaný nárok na to, že definitívnym riešením historicky podmieneného, pôvodne faktického a po prijatí zákona č. 66/2009 Z. z. aj právneho obmedzenia ich vlastníckeho práva bude poskytnutie náhradného pozemku v procese pozemkových úprav tak, ako to predpokladá zákon č. 66/2009 Z. z..

36. Vzhľadom na to, že sťažovatelia mali v rámci vývoja právnej úpravy viaceré efektívne možnosti dosiahnutia náhrady za obmedzenie ich vlastníckeho práva, ku ktorému fakticky došlo ešte v období pred rokom XXXX, a na strane druhej stále má dôjsť k tomu, že im bude poskytnutá náhrada, nemožno dospieť k záveru, že by právny názor všeobecných súdov vytvoril taký stav, ktorý by bolo možné považovať za zásah do ich základného práva podľa čl. 20 ods. 4 Ústavy. Zriadenie vecného bremena zákonom č. 66/2009 Z. z. nemožno samo osebe považovať za vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva bez primeranej náhrady, ak všeobecné súdy dospeli k záveru, že sťažovatelia sa mohli úspešne domôcť primeranej náhrady vo forme jednorazovej, no premlčaniu podliehajúcej náhrady za zriadenie vecného bremena.

37. Vzhľadom na vyššie citované rozhodnutia súd konštatuje, že podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. zo zákona vzniká vlastníčkovi pozemku povinnosť strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, a to do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území. Finančná náhrada za vznik vecného bremena je jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia. Vlastník pozemku si mohol uplatniť náhradu za uvedené vecné bremeno len v zákonom stanovenej lehote, to zn. do troch

rokov od nadobudnutia účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z., teda od XX. XX. XXXX. Nárok žalobkyne uplatnený v tomto konaní je premlčaný, pretože trojročná premlčacia doba v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka začala plynúť odo dňa účinnosti zákona č. XX/XXXX Z. z., to zn. od XX.XX.XXXX a uplynula po troch rokoch, dňa XX.XX.XXXX, pričom žaloba bola podaná až XX.XX.XXXX na upomínací súd Okresný súd Banská Bystrica (č. I. 157 spisu). Vzhľadom na vznesenú námietku premlčania, na ktorú súd musel prihliadnuť, súd žalobu zamietol. Na uvedenom nemení nič to, že si žalobkyňa neuplatňovala jednorazovú finančnú náhradu.

38. Pokiaľ ide o ďalšie dôkazy, ktoré navrhli strany sporu, a to výsluch znalca G.. U. L., resp. nariadenie znaleckého dokazovania, tieto súd nevykonal a to z dôvodu, že ich vykonanie nepovažoval za potrebné a hospodárne vzhľadom na dôvodne vznesenú námietku premlčania, pričom mal v dostatočnom rozsahu zistený skutkový stav tak, aby mohol rozhodnúť o podanej žalobe.

39. Ďalšie argumenty strán súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a pod.).

40. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, pretože žalovaný bol úspešný v súdnom konaní v celom rozsahu, a preto mu súd priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobkyni v rozsahu 100%. O výške trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia v 2 písomných vyhotoveniach prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie; proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Podľa 365 ods. 1 odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.